

Kotoutumisohjelma

1.1.2025 alkaen / Keuruu – Multia – Petäjävesi

Johdanto

Tämä kotoutumisohjelma on Keuruun, Multian ja Petäjäveden yhteinen ohjelma, joka kuvaa kotoutumista tukevaa ja edistävää arkista työtä kunnissa. Kotoutumisohjelma perustuu 1.1.2025 voimaan tulevaan lakiin kotoutumisen edistämisestä (681/2023). Ohjelma on hyväksytty

- Keuruulla:
- Multialla:
- Petäjävedellä:

Kotoutumisen toimintakenttä on muuttuvaa. Siihen vaikuttavat niin taloudelliset suhdanteet, kansainvälinen politiikka kuin yksilöiden rakkauskertomukset. Myös kuntien toiminta ja tehtävät ovat murroksessa. Kunnan toimintojen ja palvelujen järjestämiseen vaikuttaa suoraan TE-uudistus ja työllisyysalueiden perustaminen vuoden 2025 alusta alkaen. Vasta alueiden toiminnan käynnistymisen myötä nähdään, miten palvelut ja vuoropuhelu kunnan ja työllisyysalueen kanssa käynnistyy ja mihin suuntaan sitä lähdetään rakentamaan. Muuttuvassa toimintaympäristössä myös tätä kotoutumisohjelmaa täytyy tarkastella uudestaan säännöllisesti, ensimmäisen kerran jo vuoden 2025 aikana, ja päivittää tarvittavilta osin.

1. Palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma

1.1 Yleistä

Palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelman laatiminen voidaan tehdä saman tapaamisen yhteydessä. Tarvittaessa nämä tehdään monialaisena, yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointialueelta palvelutarpeen arviointiin ja kotoutumissuunnitelman tekemiseen voi osallistua esimerkiksi palveluohjaaja, sosiaalihoaja, perhetyöntekijä, omahoitaja, tai joku muu asiantuntija, kotoutujan tarpeiden mukaan. Työttömän työnhakijan palvelutarpeen arvioinnista ja kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue. Myös työllisyysalue tekee tarvittaessa monialaista yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen kanssa.

Kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan myöntämisestä (poikkeukset (681/2023, §20). Kotoutuja-asiakas on ohjattava hakeutumaan kotoutumissuunnitelmassa sovittuun koulutukseen tai muuhun palveluun kuukauden kuluessa suunnitelman laatimisesta. Tarvittaessa kotoutumissuunnitelma laaditaan perheelle. Tällöin huomioidaan erityisesti lapsen, nuoren ja perheen hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistäminen sekä vanhempien monialaisen tuen ja koulutuksen tarpeet.

Kotoutumissuunnitelma laaditaan ensimmäisellä kerralla enintään yhden vuoden ajaksi, se tulee kuitenkin tarkistaa vähintään kuuden kuukauden välein. Kotoutumissuunnitelmien enimmäiskesto on kaksi vuotta ensimmäisen kotoutumissuunnitelman laatimisesta. Enimmäiskesto voidaan pidentää enintään kahdella vuodella erityistilanteissa (681/2023, §23).

Kotoutuja-asiakkaalle täytyy selvittää hänen oikeutensa ja velvollisuutensa kotoutumissuunnitelman toteuttamisessa.

Kotoutujan velvollisuutena on:

- osallistua kotoutumissuunnitelman laatimiseen ja tarkistamiseen
- toteuttaa hänelle laadittavaa suunnitelmaa
- hakeutua ja osallistua säännöllisesti sovittuihin palveluihin
- ilmoittaa, miten hän on toteuttanut suunnitelmaa
- ilmoittaa sellaisista muutoksista elämäntilanteessa tai palvelutarpeessa, jotka voivat vaikuttaa suunnitelmassa sovittujen tavoitteiden saavuttamiseen tai palveluihin osallistumiseen

1.2 Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi

Tapaamisessa arvioidaan kotoutujan elämäntilannetta ja kotoutumiseen vaikuttavia tekijöitä laaja-alaisesti. Arviointi järjestetään tarvittaessa monialaisena yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. On tärkeää, että kotoutuja-asiakas pystyy osallistumaan keskusteluun omalla äidinkielellään tai muulla kielellä, jonka hän hallitsee hyvin, joten tapaamisessa käytetään tarvittaessa tulkkia. Asiakkaan osaamisen ja palvelutarpeiden kartoituksen lisäksi keskustelussa annetaan tietoa kotoutumisen palveluiden tavoitteista sekä kotoutumissuunnitelman laadinnasta ja velvoittavuudesta.

Keskustelussa huomioidaan esimerkiksi:

- maahanmuuttajan tavoitteet ja toiveet
- aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito
- osaaminen, työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet
- koulutuksen ja muiden kunnan tai palveluntuottajan kotoutumista edistävien palveluiden tarpeet sekä järjestön, yhdistyksen tai yhteisön toimintaan osallistumisen tarpeet
- kotoutumisen edellytyksiin vaikuttava työ- ja toimintakyky
- muut kotoutumiseen merkittävästi vaikuttavat tekijät

1.3 Kotoutumissuunnitelman laatiminen

Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia samassa tapaamisessa osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnin kanssa. Kotoutumissuunnitelma kirjataan ja tallennetaan kansalliseen kotoutumisen asiakastietojärjestelmään. Järjestelmä tulee kuntien käyttöön vuoden 2025 alussa (velvoittava 2027 alkaen). Mikäli kotoutumissuunnitelman kirjaaminen järjestelmään ei onnistu vuoden alussa, voi suunnitelman tehdä myös paperiversiona. Tällöin on kiinnitettävä erityistä huomiota henkilötietojen käsittelyyn ja asiakirjan säilyttämiseen.

Kotoutumissuunnitelmaan kirjataan:

- tavoitteet kotoutumisessa pidemmällä aikavälillä sekä kotoutumissuunnitelman aikana
- tavoitteet työelämävalmiuksien ja -orientaation tai muiden yhteiskunnallisten valmiuksien vahvistamisessa pidemmällä aikavälillä sekä kotoutumissuunnitelman aikana
- alle 25-vuotiailla: tavoitteet toisen asteen koulutuksen suorittamiseksi
- osallistuminen terveyttä ja hyvinvointia sekä yhteiskunnallisia valmiuksia edistäviin palveluihin, harrastukset (esim. järjestöjen, yhteisöjen ja yhdistysten toiminta)

- suomen kielen opintoihin osallistuminen
- ohjaus ja neuvonta – miten yhteydenpito hoidetaan?
- palvelujen toteutumisen seuranta, vähintään kuuden kuukauden välein

2. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio on tarkoitettu alkuvaiheen kotoutujille. Se tarjoaa tietoa Suomessa elämisestä ja suomalaisesta yhteiskunnasta kotoutujan omalla äidinkielellä tai muulla kielellä, jonka hän hallitsee hyvin.

Tarvittaessa Keurusseudulla kootaan pienryhmä ja etsitään opettaja, apuna opettajan rekrytoimiseen käytetään valtakunnallisia verkostoja. Jos havaitaan yksittäisen kotoutujan tarve yhteiskuntaorientaatiolle, tuetaan henkilökohtaisesti keskustellen, opastaen ja tarjoamalla omakielistä tietoa verkkomateriaalien avulla.

Maahanmuuttajat saapuvat Keurusseudulle tyypillisesti työhön tai viettämään perhe-elämää, joten kaikki alkuvaiheen kotoutujat eivät välttämättä pysty tai motivoidu sitoutumaan laajaan yhteiskunnalliseen koulutukseen. Alueellamme onkin tärkeää, että mahdollisuus yhteiskuntaorientaatioon ja oikean tiedon saamiseen on olemassa myös kotoutumisen alkuvaiheen jälkeen. Myös pidempään Suomessa asuneiden kohdalla tarjotaan neuvonnassa perustietoa yhteiskunnasta tarpeen mukaan, ohjataan tutustumaan omakieliseen verkkomateriaaliin, ohjataan muiden viranomaisten neuvonnan piiriin (esim. Kela, Vero) sekä käytetään tulkkia tarvittaessa.

Kotoutujien, työnantajien ja oppilaitosten yhteistyön tiivistämiseksi ja kehittämiseksi Keuruulla toimii JOKO-hanke (2024–2027), jonka pariin ohjataan asiakkaita matalalla kynnyksellä. Hankkeessa tuetaan työnantajia maahanmuuttajien työllistämiseen ja maahanmuuttaneille tarjotaan ryhmä- ja yksilövalmennusta työelämävalmiuksien, opiskelun ja kielen oppimisen tueksi. Työllisyysalueen kotoutumispalveluiden kanssa ja työllisyysalueen kuntien välillä pyritään rakentamaan tiivistä vuoropuhelua ja yhteistyötä. JOKO-hanke on ESR+ hanke ja sen tavoitteena on luoda monistettava malli, jolla voidaan edistää kotoutujien asettumista työelämään.

3. Kotoutumiskoulutus

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue vastaa työttömien työnhakijoiden ohjaamisesta kotoutumiskoulutukseen sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä tukevien koulutusten tai palveluiden piiriin. Työllisyysalue vastaa kotoutumiskoulutuksen sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä tukevien palvelujen järjestämisestä. Tarvittaessa palvelu tarjotaan monialaisena palveluna yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, esimerkiksi kuntouttava toiminta. Kotoutumiskoulutukseen kuuluu jatkossa myös kielitaidon päättöttestaus.

Kaikki kotoutujat eivät pysty sitoutumaan tai osallistumaan viralliseen kotoutumiskoulutukseen. Kotoutumista tukee kuitenkin myös muu suomen kielen oppiminen ja vapaa-ajan toimintaan osallistuminen. Keuruun kansalaisopisto toimii Keuruun, Multian sekä Petäjäveden alueella ja järjestää kaikille avointa suomen kielen opetusta. Lisäksi kansalaisopistossa tarjotaan monipuolisesti muuta vapaan sivistystoimen opetusta ”vauvasta vaariin”, yleisöluentoja, kursseja ja koulutusta, sisältöinä esimerkiksi kulttuuri-, hyvinvointi- ja yhteiskunnalliset teemat. Kansalaisopistossa reagoidaan vuosittain koulutustarpeisiin ja kehitetään kurssien sisältöjä, aikataulutusta sekä toteutustapoja palvelemaan kotoutujien tarpeita.

Suomen kielen oppimisen ja vahvistamisen tueksi järjestetään Keuruulla kaikille avointa kielikahvilaa. Kielikahvila kokoontuu Keuruun pääkirjaston perähuoneessa noin kerran kuukaudessa. Kahvilassa on tarjolla pientä purtavaa ja siellä keskustellaan suomeksi vaihtuvista aiheista.

4. Muut palvelut

4.1 Kunnan oma ohjaus ja neuvonta

Kotoutujien ohjauksen ja neuvonnan pariin pääsee olemalla yhteydessä kotoutumisesta vastaavaan työntekijään puhelimitse, viestillä tai sähköpostilla. Ohjausta ja neuvontaa annetaan asiakkaan tarpeet huomioiden tapaamisina toimistolla, puhelimitse tai viestitellen. Kunnan neuvonta- ja ohjauspalvelu on asiakkaalle vapaaehtoista. Tarvittaessa asiakas ohjataan ja opastetaan muiden viranomaisten palvelujen piiriin, esim. hyvinvointialueen tai Kelan palveluihin.

Tulkkausta käytetään kotoutumisen palveluissa matalalla kynnyksellä lakisäateisissä osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa sekä kotoutumissuunnitelman laatimisessa. Kotoutumisen neuvonta- ja ohjaustilanteissa tulkkipalvelut käytössä harkinnan mukaan, etukäteen tilattuina. Muista tulkkausikäytännöistä säädetään Ulkomaalaislaissa (301/2004 §203) sekä eri toimialojen lainsäädännössä ja paikallisissa ohjeistuksissa.

Keuruulla, Multialla ja Petäjävedellä on tulkkipalvelusopimus Monetran kanssa. Neuvontatilanteissa on myös pyrkimys tukea kotoutuja-asiakkaan suomen kielen oppimista ja vahvistaa suomenkielistä asiointia. Apuna käytetään myös käännössovellusta.

Kuntien hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan palvelut tukevat kaikkien, myös kotoutujien, osallisuutta ja hyvän elämän rakentumista Keuruulla, Multialla ja Petäjävedellä. Näitä palveluja ovat esimerkiksi asuminen, vapaa-aika ja liikuntapalvelut, kirjasto, nuorisopalvelut, varhaiskasvatus, perusopetus sekä muu kunnassa järjestettävä koulutus.

Kunnan viestinnässä, esimerkiksi asiakasohjeissa, tiedotuksessa ja asiointissa, huomioidaan saavutettavuus ja selkeäkielisyys. Kunnan palveluissa sähköisen asiointin rinnalla säilyy vaihtoehtona asioida ihmisten kanssa. Mahdollisuus viestin lähettämiseen, sähköpostiin tai tapaamiseen parantaa myös kotoutujien palveluihin pääsyä.

4.2 Muut toimijat

Keurusseudun kaikissa kunnissa kotoutumistyön vahvuutena ovat pienet organisaatiot ja toimiva yhteistyö eri toimijoiden kesken. Kotoutujat ovat löytäneet tiensä seurakuntien, järjestöjen ja yhdistysten toimintaan omien kiinnostuksen kohteidensa ja elämäntilanteidensa mukaan.

Keuruulla ja Petäjävedellä toimii Keski-Suomen hyvinvointialueen organisoimat perhekeskukset, joissa järjestetään avointa toimintaa lapsiperheille.

Seurakuntia:

- [Etusivu - Keuruun seurakunta](#) (Keuruu ja Multia)
- [Etusivu - Petäjäveden seurakunta \(petajavedenseurakunta.fi\)](#)
- [Keuruun Helluntaiseurakunta](#)
- [Jyväskylän ortodoksinen seurakunta \(jklort.fi\)](#)
- <https://keuruunvapaaseurakunta.fi/>

- Petäjaveden Babtistiseurakunta

Keuruun järjestötoimijoita:

- <https://keuruunvapaa-aika.fi/hallinto/jarjestot/>

Multian järjestötoimijoita:

- [MLL Multian paikallisyhdistys](#)
- [MultiAnts - Futista, Salibandyä, Futsalia ja vaikka mitä - Multialta](#)
- Multian naisvoimistelijat
- [Multia | Eläkeliitto \(elakeliitto.fi\)](#)

Petäjaveden järjestötoimijoita:

- [Suomen Punainen Risti \(SPR\)- Petäjaveden osasto](#)
- [Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(MLL\)- Petäjaveden yhdistys ry](#)
- [Petäjaveden Petäjäiset](#)
- Petäjaveden Peukku ry
- [Petäjaveden Seurayhtymä](#)
- [Petäjaveden Tempo ry](#)